

Cauza C-907/19

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

11 decembrie 2019

Instanța de trimitere:

Bundesfinanzhof (Germania)

Data deciziei de trimitere:

5 septembrie 2019

Reclamantă-recurentă:

Q-GmbH

Pârât-intimat:

Finanzamt Z

BUNDESFINANZHOF (CURTEA FEDERALĂ FISCALĂ)

ORDONANȚĂ

în litigiul dintre

Q-GmbH

- reclamantă-recurentă -

[*omissis*]

și

Finanzamt Z

- pârât-intimat -,

având ca obiect impozitul pe cifra de afaceri pentru anul 2011,

Secția a cincea

a decis la 5 septembrie 2019:

Dispozitivul

I. Sesizează Curtea de Justiție a Uniunii Europene, cu titlu preliminar, cu privire la următoarea întrebare:

Serviciul prestat de o persoană impozabilă care desfășoară o activitate de intermediere pentru o societate de asigurări și care, în plus, pune la dispoziția acestei societăți produsul de asigurare care face obiectul intermedierei constituie un serviciu conex tranzacțiilor de asigurare și reasigurare prestat de brokerii și agenții de asigurări scutit de impozit în temeiul articolului 135 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun [OR 2] al taxei pe valoarea adăugată?

II. Suspendă judecarea cauzei până la pronunțarea de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene a unei decizii preliminare.

Motive

I.

- 1 Reclamanta-recurentă (denumită în continuare „reclamanta”), Q-GmbH, este succesoare universală a Q-GmbH & Co KG, care, la rândul său, a fost succesoare universală a Q-GmbH.
- 2 În anul 2009, [omissis] Q-GmbH formulase, în temeiul articolului 89 alineatul (2) din Codul fiscal (Abgabenordnung, denumit în continuare „AO”), o cerere de informații obligatorii în ceea ce privește scutirea de la plata taxei pe valoarea adăugată, în temeiul articolului 4 punctul 11 din Legea privind impozitul pe cifra de afaceri (Umsatzsteuergesetz, denumită în continuare „UStG”), a furnizării de servicii de intermediere a acoperirii unor riscuri speciale, rezultate din săvârșirea unor infracțiuni de către terți (în cazuri, de exemplu, de răpire sau de piraterie), prezentând în acest scop un proiect de contract. Conform proiectului de contract, se urmărea prestarea următoarelor servicii:
  - intermedierea de asigurări,
  - acordarea unei licențe pentru furnizarea unui produs de asigurare și
  - furnizarea altor servicii destinate executării contractelor de asigurare (prestații de executare a contractului, inclusiv soluționarea cererilor de despăgubire).
- 3 În informațiile sale obligatorii din 18 ianuarie 2010, pârâtul-intimat (Administrația fiscală, denumită în continuare „Finanzamt”) a considerat că, dintre aceste prestații,
  - doar intermedierea de asigurări este scutită de impozit, în timp ce

- acordarea unei licențe pentru punerea la dispoziție a unui produs de asigurare și
- furnizarea altor servicii destinate executării contractelor de asigurare, precum evaluarea riscului pe baza unui instrument de stabilire a prețului (pricing tool), administrarea contractului, colectarea primelor, soluționarea cererilor de despăgubire și asistența generală (prestații privind executarea contractului, inclusiv soluționarea cererilor de despăgubire)

ar constitui prestații impozabile. Finanzamt a respins teza existenței unei prestații unice, pentru motivul că fiecare prestație are un caracter autonom. **[OR 3]**

4 În anul în discuție, 2011, Q-GmbH, în calitate de așa-numit agent de intermediere, a dezvoltat și a comercializat, printre altele, un produs de asigurare prin care navele și echipajele acestora erau asigurate împotriva pirateriei cu ocazia tranzitului prin golful Aden.

- În temeiul articolului 1 alineatul (1) din contractul de mandat de intermediere încheiat cu F-Versicherungs-AG (denumită în continuare „F”), Q-GmbH a intermediat, pentru asigurător, contracte de asigurare care au fost încheiate între asigurător și asigurat. Aceste contracte de asigurare aveau ca obiect, potrivit articolului 1 din contract, acoperirea unor riscuri speciale („Special Risks”).
- Potrivit articolului 1 alineatul (2) din contract, Q-GmbH a pus la dispoziția asigurătorului produsele de asigurare în conformitate cu dispozițiile din anexa la contract privind emiterea de polițe în numele asigurătorului. Punerea la dispoziție a produselor de asigurare a fost efectuată prin acordarea unui drept de utilizare neexclusiv („licență”).
- Potrivit articolului 1 alineatul (3) din contract, Q-GmbH urma să furnizeze servicii în vederea executării contractului, incluzând soluționarea cererilor de despăgubire, cum este, de exemplu, adaptarea produsului de asigurare, evaluarea riscurilor prin intermediul unui pricing tool, gestionarea contractelor, înființarea unei linii telefonice de urgență, gestionarea daunelor, instruire în domeniul vânzărilor și punerea la dispoziție a unor manageri în scopul gestionării crizelor.

5 Potrivit articolului 2 alineatul (1) din contract, asigurătorul trebuia să plătească, pentru acoperirea activităților operaționale curente, o taxă de brokeraj în cuantum de 30 000 de euro, plătită lunar în avans, pe o perioadă de 24 luni, începând cu 1 ianuarie 2010. În plus, urma să fie plătit un comision de brokeraj de 22,5 % din valoarea netă a fiecărei polițe de asigurare Special Risks subscrise cu asigurătorul. Obligația de plată a comisionului de brokeraj era valabilă indiferent dacă încheierea contractului de asigurare era efectuată de către agentul de intermediere, de către asigurător sau de către un terț. În temeiul articolului 2 alineatul (5) din contract, creanțele care decurgeau din comisionul de brokeraj urmau să fie deduse din cuantumul sumei plătite în avans de asigurător. La sfârșitul perioadei contractuale, exista obligația de rambursare a unei eventuale sume rămase neacoperite, obligația de rambursare fiind limitată la 240 000 de euro. În cadrul

unui act adițional la contract, asigurătorul urma să plătească, în vederea acoperirii activităților operaționale curente, o taxă de brokeraj în cuantum de 7 500 de euro, plătită lunar în avans pentru perioada cuprinsă între luna iunie 2011 și luna decembrie 2012.

- 6 La 27 august 2012, Q-GmbH a depus declarația privind TVA-ul pentru anul 2011, susținând că serviciile furnizate de ea erau în întregime scutite în temeiul articolului 4 punctul 11 din UStG. Într-o [OR 4] scrisoare anexată, aceasta a invocat informarea obligatorie din 18 ianuarie 2010, în care se susținea o teză diferită.
- 7 În urma unei inspecții fiscale în materie de TVA, Finanzamt a considerat, în conformitate cu informarea obligatorie din 18 ianuarie 2010, că serviciile furnizate nu făceau parte dintr-o prestație unică și că numai activitatea directă de intermediere de asigurări era scutită în temeiul articolului 4 punctul 11 din UStG. Acordarea de licență ar fi fost supusă cotei reduse prevăzute la articolul 12 alineatul (2) punctul 7 litera (c) din UStG, în timp ce celelalte prestații de executare a contractului, incluzând soluționarea cererilor de despăgubire, sunt supuse cotei normale a taxei. Finanzamt a considerat că remunerația globală reprezintă, în proporție de 67 %, intermediere de asigurări, care este scutită de TVA, în proporție de 25 %, acordare de licență, care este supusă cotei reduse și, în proporție de 8 %, prestație legată de gestiune, care este supusă cotei normale a taxei. Temeiul acestei repartizări era o estimare care lua în considerare evidența timpului de lucru al personalului. S-a ținut seama de taxele achitate în amonte. Contestația administrativă formulată împotriva deciziei de impunere din 4 noiembrie 2013 și acțiunea subsecventă introdusă la Finanzgericht (Tribunalul Fiscal, denumit în continuare „FG”) nu au fost admise.
- 8 Potrivit [omissis] hotărârii FG, obligația fiscală constatată în decizia de impunere din 4 noiembrie 2013 este în conformitate cu articolul 4 punctul 11 din UStG, care trebuie interpretat în conformitate cu articolul 135 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (JO 2006, L 347, p. 1, Ediție specială, 9/vol. 3, p. 7, denumită în continuare „Directiva TVA”) și în lumina jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene și a Bundesfinanzhof (Curtea Fiscală Federală). Reclamanta ar fi furnizat, într-o măsură considerabilă, servicii care nu fac parte din activitățile esențiale ale unui agent de asigurări sau ale unui broker de asigurări și care, contrar celor susținute de Finanzamt, ar face parte dintr-o prestație unică. Această prestație - de asemenea contrar celor susținute de Finanzamt -, ar fi impozabilă în ansamblul său. Elementul central și, prin urmare, elementul principal pentru întreaga prestație ar fi constat în dezvoltarea unor noi produse de asigurare, astfel încât să se creeze posibilitatea vânzării de polițe de asigurare. Condițiile produselor de asigurare ar fi fost dezvoltate ținând seama de cerințele normative. Aceasta ar corespunde, în esență, activității unui asigurător, însă fără a se oferi acoperirea riscurilor, motiv pentru care nu ar exista nicio scutire fiscală în temeiul articolului 4 punctul 10 din UStG. Dreptul la remunerație nu ar depinde de cine a intermediat încheierea contractului. Pe de altă parte, nu ar

fi fost avută în vedere o remunerație pentru o activitate de intermediere de asigurări în cazul contractelor pe care asigurătorul le-ar fi încheiat fără intermediar sau prin intermediul unor terți. Din natura remunerației, ar rezulta că asigurătorul a dorit să își mențină posibilitatea utilizării unui produs de asigurare [OR 5], pentru a-l putea comercializa, indiferent de persoana prin intermediul căreia face acest lucru. În favoarea acestei interpretări ar pleda, de asemenea, acordarea unui drept de utilizare neexclusivă („licență”). În plus, având în vedere limitarea la 240 000 de euro a obligației de rambursare, ar fi fost convenit un preț minim de 480 000 de euro pentru dezvoltarea și acordarea dreptului de utilizare a asigurărilor Special Risks. Un preț minim atât de ridicat nu ar fi fost acordat doar pentru acordul dat unui intermediar de a intermedia asigurări. Prin urmare, ar trebui să se concluzioneze că obligația fiscală este mai mare decât cea stabilită de Finanzamt. Cu toate acestea, în cadrul procedurii de contencios administrativ ar trebui respectat principiul interzicerii unei *reformatio in peius*.

- 9 În urma comunicării hotărârii FG, Finanzamt a adoptat, la 17 noiembrie 2017, o decizie de rectificare a taxei pe valoarea adăugată mai defavorabilă, prin care a considerat că prestațiile furnizate în anul în litigiu erau supuse în totalitate taxei.
- 10 Prin recursul formulat, recurenta se îndreaptă împotriva hotărârii FG.

II.

- 11 Instanța de trimitere adresează Curții de Justiție, în vederea interpretării, întrebarea menționată în dispozitiv și suspendă judecarea cauzei până la pronunțarea unei hotărâri de către Curtea de Justiție.

12 1. Cadrul juridic

13 a) Dreptul Uniunii

În conformitate cu articolul 135 alineatul (1) litera (a) din Directiva TVA, statele membre scutesc de la plata impozitului tranzacțiile de asigurare și reasigurare, inclusiv serviciile conexe prestate de brokerii și agenții de asigurări.

14 b) Dreptul național

În conformitate cu articolul 4 punctul 11 din UStG, operațiunile rezultate din activitatea de agent de asigurare și de broker de asigurări sunt scutite de impozit.

- 15 În plus, există o scutire fiscală distinctă pentru operațiunile de asigurare prevăzute la articolul 4 punctul 10 din UStG, care nu este aplicabil în situația din prezentul litigiu.

16 2. Observații introductive cu privire la întrebarea preliminară

17 a) Impozitarea prestațiilor unice

Potrivit jurisprudenței Curții de Justiție, o prestație unică „compusă din două elemente distincte, unul fiind principal, iar celălalt accesoriu, care, dacă ar fi furnizate separat, ar fi supuse unor cote de TVA diferite, trebuie să fie impozitată doar la cota de TVA aplicabilă acestei prestații unice, cotă determinată în funcție de elementul principal, chiar dacă prețul fiecărui element care compune prețul total plătit de un consumator pentru a putea beneficia de această prestație poate fi identificat” (Hotărârea din 18 ianuarie 2018, Stadion Amsterdam, C-463/16, EU:C:2018:22, răspunsul la întrebarea preliminară).

18 Instanța de trimitere deduce de aici două concluzii. Pe de o parte, prestația unică nu este supusă unor cote diferite în funcție de elementele sale componente, ci numai unei singure cote de impozitare. Pe de altă parte, impozitarea prestației unice - care trebuie efectuată, astfel, pe baza unei cote unice - se stabilește în funcție de elementul principal.

19 b)   Aprecierea în prezentul litigiu

aa) Obiectul prezentului litigiu este o prestație care cuprinde mai multe elemente. Acestea sunt:

- intermedierea de asigurări;
- acordarea de licențe pentru furnizarea unui produs de asigurare și
- furnizarea altor servicii destinate executării contractelor, inclusiv soluționarea cererilor de despăgubire.

20 Astfel cum FG a statuat în mod întemeiat, potrivit criteriilor jurisprudenței Curții de Justiție, aceste activități constituie o prestație unică al cărei element principal constă în acordarea licenței de furnizare a unui produs de asigurare și ale cărei alte elemente, constând în intermedierea de asigurări și prestațiile de executare a contractului, inclusiv soluționarea cererilor de despăgubire, nu reprezintă decât prestații accesorii. Aceasta reiese deja din faptul că, în lipsa acordării licenței, nu ar fi existat o activitate de intermediere de asigurări, iar reclamantei i-a fost acordat un drept la remunerație și în cazul în care terțe persoane ar fi intermediat asigurări în temeiul licenței acordate, fără a fi relevant dacă, ulterior, astfel de intermediari ar fi avut loc în mod efectiv.

21 bb) Potrivit acestei interpretări, toate prestațiile reclamantei ar fi impozabile. Astfel, la fel ca în cazul cotei de impozitare aplicabile prestațiilor unice (a se vedea punctul II.2.a de mai sus), nu se poate statua cu privire la scutirea prestațiilor unice de la plata impozitului decât în mod uniform, luând în considerare - la fel ca la stabilirea cotei de impozitare aplicabile (a se vedea punctul II.2.a de mai sus) - elementul principal. Acesta constă în acordarea licenței de furnizare a unui produs de asigurare. Conform articolului 135 alineatul (1) [OR 7] litera (a) din Directiva TVA, această prestație nu este scutită în sine, întrucât furnizarea produsului de asigurare face parte din activitatea unei societăți de asigurări, care, în cazul externalizării activității sale unor terți, nu este scutită

de la plata taxei în temeiul acestei dispoziții (Hotărârea Curții din 3 martie 2005, Arthur Andersen, C-472/03, EU:C:2005:135, punctul 32 și urm.). Acest lucru este valabil de asemenea în ceea ce privește prestațiile accesorii de executare a contractului, inclusiv soluționarea cererilor de despăgubire.

22 Cu toate acestea, instanța de trimitere are îndoieli cu privire la aspectul dacă această interpretare este întemeiată, ținând seama de Hotărârea Curții din 17 martie 2016 Aspiro (C-40/15, EU:C:2016:172) și solicită, aşadar, un răspuns la întrebarea preliminară explicată în cele ce urmează.

23 3. Cu privire la întrebarea preliminară

24 a) Hotărârea Aspiro a Curții de Justiție

În conformitate cu Hotărârea Aspiro (EU:C:2016:172, punctul 37), scutirea fiscală prevăzută la articolul 135 alineatul (1) litera (a) din Directiva TVA impune două condiții: în primul rând, ca prestatorul să se afle într-un raport cu asiguratorul și cu asiguratul, iar în al doilea rând, ca activitatea sa să acopere aspecte esențiale ale funcției de agent de asigurări, precum căutarea de clienți potențiali și punerea în legătură a acestora cu asiguratorul. Astfel, nu beneficiază de scutire cazul în care întreprinzătorul își asumă soluționarea cererii de despăgubire în numele și pe seama unei întreprinderi de asigurare (Hotărârea Aspiro, EU:C:2016:172, răspunsul la întrebarea preliminară). În acest caz, lipsește legătura necesară cu activitatea de căutare de clienți și de punere în legătură a acestora cu asiguratorul în vederea încheierii de contracte de asigurare (Hotărârea Aspiro, EU:C:2016:172, punctul 40).

25 b) Diferențe în raport cu Hotărârea Aspiro a Curții de Justiție

Situația în litigiu în speță diferă de cea din cauza Aspiro prin faptul că activitatea persoanei impozabile în cauza Aspiro se limita la soluționarea cererilor de despăgubire și, prin urmare, aceasta exercita o activitate exclusiv impozabilă. În schimb, reclamanta din prezenta cauză desfășura activități care, privite separat, fără a constitui o prestație unică, au o natură diferită.

- Printre activitățile impozabile, se număra acordarea licenței pentru furnizarea unui produs de asigurare și prestațiile de executare a contractului, inclusiv soluționarea cererilor de despăgubire.
- Pe lângă aceste activități, reclamanta a desfășurat de asemenea o activitate de agent de asigurări care, potrivit articolului 135 alineatul (1) litera (a) din Directiva TVA, ar fi scutită [OR 8] de la plata taxei.

26 c) Obiectul întrebării preliminare

27 Instanța de trimitere consideră că se impune clarificarea de către Curtea de Justiție a înțelesului articolului 135 alineatul (1) litera (a) din Directiva TVA în ceea ce privește scutirea serviciilor care fac parte dintr-o prestație unică.

28 aa) Conform principiilor generale, trebuie să se statueze în mod uniform cu privire la impozitarea unei prestații unice, și anume pe baza elementului principal al acesteia (a se vedea punctul II.2.a de mai sus). În temeiul acestor principii, prestația unică este fie scutită, fie impozabilă în ansamblul acesteia, iar scutirea prestației unice este supusă condiției ca elementul principal al acesteia să îndeplinească cerințele scutirii. În consecință, ar trebui să se considere că prestația furnizată de reclamantă este supusă în totalitate unei obligații fiscale, dat fiind că elementul principal al acesteia constă în punerea la dispoziție a unui produs de asigurare, iar nu în intermedierea de asigurări (a se vedea punctul II.2.b de mai sus).

29 bb) Instanța de trimitere, ținând seama de Hotărârea Aspiro (EU:C:2016:172), are însă îndoieli că acest lucru este valabil și pentru scutirea prevăzută la articolul 135 alineatul (1) litera (a) din Directiva TVA. Această hotărâre a Curții de Justiție ar putea fi interpretată în sensul că o prestație unică este scutită de impozit chiar și atunci când numai una dintre prestațiile accesorii îndeplinește cerințele scutirii.

30 Astfel, se ridică problema dacă prestația unică constând în:

- intermedierea de asigurări;
- acordarea de licențe pentru furnizarea unui produs de asigurare și
- prestații de executare a contractului, inclusiv soluționarea cererilor de despăgubire

este, în ansamblu, scutită, deși, luate în considerare în mod separat, numai una dintre prestațiile accesorii (intermedierea de asigurări) ar fi scutită, dar această prestație accesorie este direct legată de celelalte prestații, care contribuie la conținutul esențial al activității unei întreprinderi de asigurare. Rolul agentului de asigurare este, prin urmare, mai larg ținând seama de riscul crescut care trebuie asigurat.

31 **4. Cu privire la relevanța întrebării preliminare în soluționarea cauzei**

32 Dacă, pentru scutirea prestației unice în temeiul articolului 135 alineatul (1) litera (a) din Directiva TVA, este suficient ca numai una dintre prestațiile accesorii să fie scutită în temeiul acestei dispoziții, atunci se impune **[OR 9]** anularea hotărârii FG și admiterea acțiunii. În caz contrar, respingerea acțiunii de către FG se dovedește a fi întemeiată.

33 Pe de altă parte, litigiul nu depinde de caracterul obligatoriu al informării din 18 ianuarie 2010, întrucât FG nu a depășit cadrul acesteia.

34 **5. Cu privire la temeiul juridic al trimiterii preliminare**

35 Trimiterea preliminară se întemeiază pe articolul 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

36 6. Cu privire la suspendarea procedurii

37 [*omissis*]

DOCUMENT DE LUCRU